

2.....	רקע
2.....	מילת נשים
2.....	מהי מילת נשים
2.....	סיבות למילת נשים
3.....	היבט רפואי
4.....	היבט תרבותי
5.....	פגיעה בזכויות
6.....	יחס העולם למילת נשים
8.....	מילת נשים במצרים
12.....	סיכום
14.....	רשימת מקורות

רקע

מאמר זה מבקש להציג את מילת הנשים, מנהג תרבותי נפוץ, אשר קיים במדינות רבות בעולם ולאחרונה אף מתבצע במדינות מערביות בשל נדידתן של קהילות מהגרות. מילת נשים FGM-Female Genital Mutilation אשר נקראת לעיתים השחתת איבר המין הנשי, הוא תהליך פוגעני אשר כרוך בחיתוך פיזי של איבר המין הנשי בילדות ונערות צעירות. תהליך זה מתבצע ללא הצדקה רפואית והצדקתו הדתית מוטלת בספק.

עבודה זו מתארת תחילה את התופעה מנקודת מבט רפואית, תרבותית, הסיבות לקיום המילה הנשית ואת ההשלכות הרגשיות והרפואיות שלה. בהמשך העבודה, מתוארת הפגיעה בזכויות הנשים אשר עוברות מילה מול המאבק המדינתי הבינלאומי למיגור התופעה.

לאחר מכן אעמיק במקר מבחן בו אציג כיצד מתמודדת מצרים עם התופעה וזאת מתוך הנחה כי רוב הנשים במצרים עוברות את ההליך ומנהג מילת הנשים מוטמע בה באופן עמוק ביותר.

מילת נשים

מהי מילת נשים

מילת נשים היא מנהג דתי, חברתי ותרבותי אשר נפוץ בעיקר במדינות אפריקאיות ומוסלמיות¹. מנהג זה מבוצע לרוב בילדות צעירות בין הגילאים 3 עד 13 ובמהלכו מבוצע חיתוך או כריתה של חלק מאיבר המין הנשי. ישנם סוגים שונים של מילת נשים בדרגות שונות של חומרה. הצורה הקלה ביותר (נעשית בעיקר במלזיה) כוללת חיתוך בעורלת הדגדגן או הסרתו המלאה הכוללת את השפתיים החיצוניות, השפתיים הפנימיות ואף כריתת הדגדגן עצמו. המקרים הקיצוניים יותר כוללים סגירה חלקית של איבר המין באמצעות תפרים.

מילת נשים נפוצה בעיקר בעשרים ושמונה מדינות אפריקאיות ובעיקר באיזורים המוסלמיים בצפון מזרח אפריקה, בקרן אפריקה ובמערב אפריקה. כמו כן, מילת נשים נהוגה גם בקרב הבדואים והכוּרדים במזרח התיכון, למעט ישראל.

סיבות למילת נשים

ישנן כמה סיבות למילת נשים והן משתנות בהתאם לאזור ולקהילה בה מבוצע ההליך. חשוב לציין כי לאף אחת מהסיבות לא נמצא ביסוס מדעי². הסיבות הדתיות (אסלאמיות) למילת נשים כוללות:

¹ World Health Organization, Eliminating Female Genital Mutilation: an Interagency Statement - OHCHR, UNAIDS, UNDP, UNECA, UNESCO, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNIFEM, WHO 1 (2008) https://www.unicef.org/media/files/FGMC_2016_brochure_final_UNICEF_SPREAD.pdf.
² Abu-Sahlieh, Sami Al-Deeb. 1994. "To Mutilate in the Name of Jehovah or Allah: Legitimization of Male and Female Circumcision." Med Law. 13(7-8): 575-622.

- טמאות- נשים שלא נימולו נחשבות טמאות, מזוהמות או בלתי מסוגלות לשלוט בדחפיהן המיניים
- קיימת אמונה בה ילדים נולדים עם מרכיבים משני המינים כאשר העורלה נחשבת לנקבית והדגדגן זכרי. הסרת המרכיבים האלה בתקופת ההתבגרות תסייע להבהיר את הזהות המינית של המתבגר
- הדגדגן עלול להרעיל תינוקות בשעת לידה
- סירובם של גברים להינשא לנשים שלא נימולו נובע מהאמונה שנשים אלה ינאפו בבעליהם. אמונה זו מתבססת על ההנחה שהדגדגן כולא בתוכו את הפין בזמן משגל או משום שלא ניתן לחדור לנשים כאלה
- שימור הבתולין של האישה ושליטה מינית בנשים
- שיעבוד האישה להוריה תחילה ולבעלה בהמשך
- איבר מין נימול הוא נקי ואסתטי יותר

היבט רפואי

צורת ההליך והאופן בו הוא מבוצע משתנים בין איזורים, תרבויות ומדינות. השוני בה לידי ביטוי באופן החיתוך של איבר המין ובאופן עריכת הטקס³. מבחינת הטקס, הוא יכול להתבצע כטקס קבוצתי בו מספר בנות עוברות את ההליך במקביל או באופן אינדיבידואלי. כיום, קיימת מגמה של עריכת המילה בקליניקות רפואיות ובהתאם גם קיימת הכשרה למיילדות ואחיות לביצוע ההליך. לכאורה צעד זה הוא צעד "מבורך" בהסדרת ההליך אך למעשה הכשרה מקצועית של מבצעי המילה רק נותנת לגיטימציה למילת הנשים.

לרוב, הליך המילה נעשה על ידי אישה מבוגרת, שמבצעת את החיתוך אשר מסיר את השפתיים הפנימיות ואת הדגדגן. לאחר החיתוך, השפתיים הפנימיות נתפרות זו לזו ונותר פתח זעיר. רגלי האישה נקשרות זו לזו על מנת לאפשר לפצע להחלים. החיתוך נעשה בדרך כלל באמצעות כלים בלתי מעוקרים אשר עלולים לגרום לזיהומים קשים ובעיות גניקולוגיות עתידיות. סיבוך אופייני לנשים שעברו מילה הוא פרימת השפתיים החיצוניות בעת לידה. פרימת זו קורית מכיוון שהפתח שמותירה המילה צר מידי. לאחר הלידה, השפתיים החיצוניות נתפרות שוב.

ניתן לחלק את מילת הנשים לארבעה סוגים מרכזיים⁴:

- Clitoridectomy- הסרה מלאה או חלקית של איזור הקליטוריס
- Excision- הסרה מלאה או חלקית של איזור הקליטוריס ואיזור השפתיים הפנימיות הכוללות לעיתים גם הסרה מלאה או חלקית של השפתיים החיצוניות
- Infibulation- הצרת איזור השפתיים החיצוניות וצמצום פתח הנרתיק על ידי הסרה של השפתיים החיצוניות והפנימיות עם או בלי הסרה חלקית או מלאה של הקליטוריס
- כל הליך אחר אשר יש בו פגשה באיבר המין בנקבי שלא לצרכים רפואיים לרבות דקירה, ניקוב, חיתוך, צריבה ושריטה.

כל אחד מהתהליכים מתוארים מעלה מהווה חוויה טראומטית הן נפשית והן פיזית ולעיתים תכופות גורמות לנזקים בריאותיים ממשיים. במחקר שבחן את השפעות תהליך המילה על 290

³ World Health Organization. 2012. "Female Genital Mutilation." Fact sheet no. 241

⁴ World Health Organization. 2012. "Female Genital Mutilation." Fact sheet no. 241